

YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE DERS KİTAPLARINDAKİ ÜRETİCİ DİL BECERİLERİ ETKİNLİKLERİNDE KÜLTÜREL ETKİLEŞİM

CULTURAL INTERACTION IN PRODUCTIVE LANGUAGE SKILLS ACTIVITIES IN TURKISH AS A FOREIGN LANGUAGE TEXTBOOKS

Elif AKTAŞ*-Ahmet Turan EŞ**

ÖZ: Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde öğrencilerin hedef dili öğrenirken o dilin kültürüne ilişkin de birtakım bilgiler edinmeleri ve bunları kendi kültürleri ile ilişkilendirerek anlamlı bir öğrenme gerçekleştirmeleri beklenmektedir. Yani yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde öğrenme-öğretme sürecinde kültürel bilgiler tek taraflı bir aktarım şeklinde değil, öğrencilerin hedef dili öğrenirken o dilin kültürü ile kendi kültürleri arasında ilişki kurarak etkileşimli bir öğrenim sürecini gerçekleştirmiş olmaları beklenmektedir. Bu nedenle ders kitaplarının tek yönlü bir kültürel aktarımı değil etkileşimi esas alan bir öğretme yaklaşımını benimsemeleri gerekmektedir. Bu araştırmanın amacı, yabancı dil olarak Türkçe ders kitaplarındaki üretici dil becerileri (konuşma ve yazma) etkinliklerini kültürel etkileşim öğeleri bakımından incelemektir. Araştırma kapsamında incelenen dokümanlar; Yeni İstanbul, Yeni Hitit ve Yedi İklim Yabancılar için Türkçe B seviyesi ders kitaplarıdır. Çalışmada veri toplama aracı olarak Kültürel Etkileşim Öğelerine İlişkin Ölçüt Formu hazırlanmış ve formda yer alan 8 öge esas alınmıştır. Araştırma, nitel bir desene sahiptir. Nitel bir yaklaşımla desenlenen araştırmada doküman inceleme yöntemi kullanılmıştır. Verilerin analizinde ise betimsel analiz tekniklerinden yüzde ve frekans analizi kullanılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre incelenen ders kitaplarındaki etkinliklerde kültürel etkileşimin değil kültür aktarımının ön plana çıktığı dikkat çekmektedir. Bu açıdan ders kitaplarındaki etkinliklerin kültürel aktarımı değil etkileşimi ön plana çıkararak öğrencilerin kaynak kültür ile hedef kültür arasında etkileşim kurması sağlanmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi, Kültürel Etkileşim, Kültür Aktarımı, Üretici Dil Becerileri, Konuşma Yazma

ABSTRACT: In teaching Turkish as a foreign language, students are expected to acquire some information about the culture of that language while learning the target language and to achieve meaningful learning by associating this with their own culture. In other words, in the learning-teaching process of teaching Turkish as a foreign language, cultural information is not expected to be a one-sided transfer, but students are expected to carry out an interactive learning process by establishing a relationship between the culture of that language and their own culture while learning the target language. For this reason, textbooks need to adopt a teaching approach based on interaction, not a one-way cultural transfer. The purpose of this research is to examine productive language skills (speaking and writing) activities in Turkish as a foreign language textbooks in terms of cultural interaction elements. Documents examined

* Prof. Dr.-Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı-Alanya-Antalya/elif.aktas@alanya.edu.tr (Orcid: 0000-0001-5573-2274)

** Arş. Gör.- Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı-Alanya-Antalya/turan.es@alanya.edu.tr (Orcid: 0000-0002-7225-3934)

within the scope of the research; Yeni İstanbul, Yeni Hitit and Yedi İklim are Turkish B level textbooks for foreigners. In the study, the Criteria Form for Cultural Interaction Elements was prepared as a data collection tool and 8 items in the form were taken as basis. Document analysis method was used in the research designed with a qualitative approach. Percentage and frequency analysis, which are descriptive analysis techniques, were used to analyze the data. According to the research results, it is noteworthy that cultural transfer, not cultural interaction, comes to the fore in the activities in the textbooks examined. In this respect, students should be enabled to interact between the source culture and the target culture by emphasizing interaction rather than cultural transfer of the activities in the textbooks.

Keywords: *Turkish as a Foreign Language Teaching, Cultural Interaction, Culture Transfer, Productive Language Skills, Speaking Writing*

Giriş

Öğretim materyalleri, Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde sıklıkla kullanılmaktadır. Söz konusu kitaplarda dile ait birtakım kurallar yanında yaşam ve deneyim alanları kapsamında kültür öğelerinin de etkileşimli bir şekilde aktarılması gereklidir. Bu sayede hem öğrenilen dile ait kültürel unsurlar yansıtılır hem de kültürel çeşitlilik sağlanmış olur (Özışık, 2004; Haley ve Austin, 2007). İkinci/yabancı bir dil öğrenmek, öğrenilen dilin konuşulduğu toplum hakkında bilgi sahibi olma ve onun kültürünü tanıma fırsatı sunmaktadır. Nitekim birey, yabancı dil öğrendiğinde aynı zamanda o dilin konuşulduğu toplumun kültürel yapısını ve o toplumda yaşayan kişilerle kendinin benzer yanlarını da öğrenmiş olmaktadır (Melanlıoğlu, 2013).

Yabancı dil öğretiminde farklı dünya görüşü ve kültürel kimliklerden gelen bireylerin birbirleriyle iletişim kurması bazı durumlarda çatışmaya yol açabilmektedir. Bu nedenle iletişim sürecinde farklı kültürlerle dair bilgi sahibi olmak ve hedef kültür ile kaynak kültür arasında etkileşim kurmak oldukça önemlidir. Yabancı dil öğrenen kişi bir taraftan evrensel kültür unsurları aracılığıyla hedef kültür ile kendi kültürü arasında yakınlık görüp ön yargılarından uzaklaşırken öte yandan kendi kültürüne yönelik farkındalığını artırmakta ve diğer kültüre karşı hoşgörü kazanarak kültürlerarası iletişim becerisini geliştirmektedir (Bayraktar, 2015). Yabancı dil öğretiminde kültürlerarası etkileşim, ön yargıları ve yanlış anlamaları ortadan kaldırmayı amaçlamaktadır. Sınıflarda oluşturulan çok kültürlü ortamların bu amaca hizmet etmesi beklenmektedir. Bu nedenle yabancı dil olarak Türkçe öğretimi sürecinde kültürel öğelerin ders içerisinde verilmesi gerekmektedir. Ancak kültürel unsurların aktarımında amaç, hedef kültürü benimsetmek ya da eleştirmek değil tanıtmak olmalı, ön yargılı ve propaganda niteliği taşıyan anlayıştan ve söylemlerden uzak durulmalıdır. Bu şekilde kültürler arası etkileşim sağlanmış olacaktır (Asutay, 2003).

İkinci/yabancı dil öğrenme-öğretme sürecinde öğretmenlerin ve hazırlanan materyallerin hedef kültür ile birlikte öğrencinin kültürünü de dikkate alması gerekmektedir. Çünkü yabancı bir dil öğrenen bireyin bu süreçte hedef kültüre dair birtakım bilgiler edinirken bunu kendi kültürüyle

ilişkilendirmesi kendisini değerli hissetmesini ve öz güveninin artmasını sağlayacaktır. Ayrıca bu etkileşimli öğrenme ortamı, yabancı dil öğrenen bireyin hedefteki dil ve kültüre sempati duymasını sağlayacak ve kültürel uyumu da beraberinde getirecektir (Aydın ve Gültekin, 2023).

Yabancı dilde iletişim kurmak ve yetkinlik kazanabilmek için bilinmesi gerekenleri ortaya koyan çerçeve programı Diller için Avrupa Ortak Başvuru Metni (CEFR, 2020), yabancı dil öğretiminde öncelikli hedefin o dille ilişkili birtakım sosyo-kültürel değerleri iletmek olduğunu vurgulamaktadır. Çerçeve metinde yabancı dil öğretimiyle ilgili vurgulanan noktalar, kültürel aktarım ve etkileşim kavramlarıdır. Buna göre yabancı dil öğretimi esnasında gerçekleştirilen kültürel aktarım, öğrencileri hedef kültürün işaret ettiği toplumsal yaşama hazırlayıcı bir rol üstlenmektedir. Bunun sayesinde öğrenciler, öğrenmek istedikleri dilin kültürel yapısına ait bilgiler de edinmekte bu da onların sosyal hayatta karşılaşılabileceği iletişim sorunlarını en aza indirmeye yardımcı olmaktadır. Çerçeve metinde 'kültürel farkındalık, kültürel duyarlılık, kültürlerarasılık, kültürler arası yeterlilik ve beceriler, kültürler arası etkileşim/iletişim, kültürlerarası diyalog, çok kültürlülük' şeklinde vurgulanan kavramlar, kültürel etkileşim bağlamında değerlendirilmesi gereken ifadelerdir. Bu kavramlar sadece hedef dile ait kültürün tek taraflı iletimi şeklinde ele alınmamalı, dil öğretiminde hedef dil ile ana dili arasındaki etkileşimin de bu kültürel unsurlarla sağlanmasına çalışılmalıdır. Kültürlerarası yeterlik, farklı kültürel geçmişe sahip olan bireylerin birbirleriyle etkileşim içerisine girerek iş birliği yapma becerisi olarak tanımlanmaktadır (Aydın, 2020). Bu açıdan hedef dildeki kültürel içeriğin dil öğretiminde kullanımından söz ederken 'kültür aktarımı' yerine 'kültürel etkileşim' ifadesinin kullanılması gereklidir. Oysa Türkçe literatürde, aktarım ifadesi sıklıkla kullanıldığı gibi bu alanda yapılan çalışmalar yabancı dil olarak Türkçe ders kitaplarında kültürel aktarım unsurlarını tespit etmeye yönelik çalışmalar şeklindedir (Bayraktar, 2015; Bölükbaş ve Keskin, 2010; Demirel, 2022; Erdem, Gün ve Karateke, 2015; İşcan, 2017; Kocayanak, 2019; Mutlu ve Set, 2020; Okur ve Keskin, 2013; Ökten ve Kavanoz, 2014; Sever, 2019). Söz konusu çalışmaların ortak noktası ders kitaplarında hangi kültürel öğelerin ne sıklıkla yer aldığını betimlemeye dolayısıyla kültür aktarımını tespit etmeye yöneliktir.

Kültürel etkileşimin önemli unsurlarından biri olan ders materyallerinin hedef dile ve kültüre ait unsurlar içermesi ve ön yargıdan uzak bir şekilde hazırlanması gerekmektedir (Haley ve Austin, 2013). Bu çalışmada, Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kullanılan kitaplardaki üretici dil becerilerine dönük etkinlikler, kültürel etkileşim unsurları açısından ele alınıp incelenmiştir. Bu doğrultuda araştırmanın problem cümlesi "Yeni İstanbul, Yeni Hitit ve Yedi İklim B seviyesi/orta düzey Türkçe ders kitaplarında yer alan üretici dil becerileri (konuşma ve yazma) etkinliklerinin kültürel etkileşim öğelerini yansıtmada durumu nedir?" şeklinde ifade edilmiştir. Alt problemler ise şu şekilde ifade edilebilir:

1. Yeni İstanbul Türkçe B seviyesi/orta düzey ders kitaplarındaki üretici dil becerileri (konuşma ve yazma) etkinliklerinde yer alan kültürel etkileşim öğeleri nedir?
2. Yedi İklim Türkçe B seviyesi/orta düzey ders kitaplarındaki üretici dil becerileri (konuşma ve yazma) etkinliklerinde yer alan kültürel etkileşim öğeleri nedir?
3. Yeni Hitit Türkçe B seviyesi/orta düzey ders kitaplarındaki üretici dil becerileri (konuşma ve yazma) etkinliklerinde yer alan kültürel etkileşim öğeleri nedir?
4. Yeni İstanbul, Yeni Hitit ve Yedi İklim Türkçe B seviyesi ders kitabında yer alan üretici dil becerileri etkinliklerinde yer alan kültürel etkileşim öğelerinin karşılaştırılması nasıldır?

Yöntem

Araştırmanın Deseni

Yabancı dil olarak Türkçe ders kitaplarındaki üretici dil becerilerine (konuşma ve yazma) yönelik etkinlikleri kültürel etkileşim unsurları açısından incelemeyi amaçlayan bu çalışma, nitel bir desene tasarlanmıştır. Nitel araştırmalarda gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi veri toplama yöntemleri kullanılarak olaylar ve algılar, gerçekçi ve bütüncül bir şekilde ortaya konur (Baltacı, 2019; Yıldırım ve Şimşek, 2016; Morgan, 1996). Veri toplama yöntemi olarak doküman analizinin tercih edildiği bu çalışmada, yabancı dil olarak Türkçe ders kitaplarında yer alan üretici dil becerileri etkinlikleri, kültürel etkileşim öğeleri açısından doküman incelemesi yöntemiyle incelenmiştir. Bir veri kaynağı olarak mevcut kayıt veya belgelerin sistemli bir şekilde incelenmesi demek olan doküman analizi; ilgili belgelerin bulunması, incelenmesi ve sentezlenmesi aşamalarından oluşmaktadır (Karasar, 2007; Merriam, 2013).

İncelenen Dokümanlar

Araştırmada incelenen dokümanlar, Yeni İstanbul, Yeni Hitit ve Yedi İklim Türkçe B seviyesi/orta düzey ders kitaplarıdır. Örneklem seçiminde amaçlı örneklem tercih edilmiştir. Buna göre yabancı dil öğretiminde kültürel öğelerin yoğun bir şekilde aktarıldığı düzeyler, B ve C düzeyleridir (CEFR, 2020). Çünkü A seviyesi, bir dili öğrenmek isteyen temel düzeydeki kullanıcılara yöneliktir. Bu açıdan A seviyesinde kültürel öğeler yoğun olarak yer almaz ve doğrudan ifadelerle aktarılır. B seviyesi orta düzeydeki dil kullanıcılarına kültürel aktarımın bazen doğrudan bazen dolaylı olarak sunulduğu bir aşamadır. C seviyesinde ise kültürel aktarımın ve etkileşimin boyutu daha da derinleşir (Okur ve Keskin, 2013).

İncelenen kitaplarda yer alan üretici dil becerilerine ait etkinlik sayılarına ve bu etkinliklerin ünitelere göre dağılımına Tablo 1’de yer verilmiştir:

Tablo 1. Üretici dil becerileri etkinliklerinin ünitelere göre dağılımı

	Üniteler	Konuşma	Yazma
Yeni İstanbul B1	1. Ünite: Yeni Bir Hayat	3	3
	2. Ünite: İş Dünyası	3	3
	3. Ünite: Her Şeyin Başı Sağlık	3	3
	4. Ünite: Eğitim Hayatı	3	3
	5. Ünite: Hayallerimiz	3	3
	6. Ünite: Bir Dünya Kültür	3	3
	Toplam	18	18
Yeni İstanbul B2	1. Ünite: Leyleği Havada Görmek	3	3
	2. Ünite: Geçmişten Günümüze	3	3
	3. Ünite: Değişen Dünya	3	3
	4. Ünite: Dünyadan Haberler	3	3
	5. Ünite: Harikalar Dünyası	3	3
	6. Ünite: Bilinmeyene Yolculuk	3	3
	Toplam	18	18
Yedi İklim B1	1. Ünite: Haberin Var mı?	4	3
	2. Ünite: Yorumlar ve Görüşler	4	4
	3. Ünite: Eğitim	4	4
	4. Ünite: Gelin Tanış Olalım	4	3
	5. Ünite: Engelleri Kaldıralım	4	5
	6. Ünite: Kurgu	3	4
	7. Ünite: Kutlama	3	4
	8. Ünite: Ömür Dediğin	5	4
	Toplam	31	31
Yedi İklim B2	1. Ünite: Mesleğimde İlerliyorum	4	5
	2. Ünite: Değerlerimiz	6	4
	3. Ünite: Bir Ömür Böyle Geçti	3	5
	4. Ünite: Mutfakta Kim Var?	5	5
	5. Ünite: Tercihiniz Nedir?	4	5
	6. Ünite: Neler Oluyor Hayatta?	5	3
	7. Ünite: Öğrendim, Çalıştım, Başardım	5	5
	8. Ünite: Misafir Sever misiniz?	5	4
	Toplam	37	36
Yeni Hitit	1. Ünite: İş Dünyası	4	2
	2. Ünite: Şimdi Spor Zamanı	3	2
	3. Ünite: Hayaller Gerçek Olsa	4	3
	Toplam	11	7

4. Ünite: Bu Yıl Moda Ne?	3	1
5. Ünite: Eğitim Şart	5	4
6. Ünite: Estetik ve Yaratıcılık	4	1
7. Ünite: İcatlar Mucitler	2	1
8. Ünite: Tabiat Ana	3	3
9. Ünite: Sinema Dünyası	4	2
10. Ünite: İster İnan İster İnanma	3	2
11. Ünite: Bugün Bayram	1	4
12. Ünite: İnsana Dair	2	1
Toplam	38	26

Tablo 1'e göre, Yeni İstanbul B1 ders kitabında üretici dil becerilerine yönelik toplam etkinlik sayısı 36'dır. Bu etkinliklerden 18'i konuşma, 18'i ise yazma becerisine yöneliktir. Konuşma ve yazma becerisine ait, her bir ünitedeki etkinlik sayısı ise 3'tür. Yeni İstanbul B2 ders kitabında da etkinlik sayıları ve dağılımları aynı şekildedir. Yedi İklim B1 ders kitabında üretici dil becerilerine yönelik toplam etkinlik sayısı 62'dir. Bu etkinliklerden 31'i konuşma, 31'i ise yazma becerisine ait etkinliklerdir. Yedi İklim B2 ders kitabında üretici dil becerilerine yönelik etkinlik sayısı 73'tür. Bu etkinliklerden 37'si konuşma, 36'sı ise yazma becerisine yöneliktir. Yeni Hitit 2 ders kitabında üretici dil becerilerine yönelik toplam etkinlik sayısının ise 64 olduğu görülmektedir. Bu etkinliklerden 38'i, konuşma, 26'sı ise yazma becerisine aittir.

Veri Toplama Aracı

Kitapta yer alan kültürel etkileşim öğelerini incelemek amacıyla 8 kültürel unsur ve bu unsurlara ait alt öğeleri içeren bir form hazırlanmıştır (CEFR, 2001; 2020; Okur ve Keskin, 2016):

Tablo 2. Kültürel Etkileşim Öğelerine İlişkin Ölçüt Formu

Nu.	Kültür Öğeleri
1	Günlük yaşam: Yiyecek-içecekler, yemek zamanları, sofrada, ulusal bayramlar, çalışma saatleri ve uygulamaları, boş zaman etkinlikleri, hobiler, spor, okuma alışkanlıkları, medya.
2	Kişiler arası ilişkiler: Kişiler, selamlaşma ifade ve davranışları, aile yapıları ve ilişkileri, politik ve dinsel gruplar arası ilişkiler, konuk etme, ikram ve hediyeler.
3	Değerler ve eğitim: Değerler, eğitim, dil ve tarih bilinci/sevgisi.
4	Edebiyat, sanat ve müzik: Edebiyat, müzik, sanat, gösteri sanatları, el sanatları geleneği.
5	Gelenekler ve folklor: Özel günler ve gelenekler, sözlü anlatımlar ve gelenekler, dini kurallara dayalı davranışlar, doğum ve evlilik gelenekleri, festivaller, törenler, kutlamalar, danslar, toplumsal uygulamalar, ritüeller, bâtil inançlar, halk bilgisi, evren ve doğa ile ilgili uygulamalar.
6	Sosyal yaşam: Moda, yasaklar, alkış ve güzel hareketler.
7	Coğrafya ve mekân: Yer (iller veya diğer yerleşim yerleri)
8	Beden Dili: İşaret etme (parmak, el, bakış, başını sallama), uygulama yoluyla gösterme (el, kol hareketi, göz teması, beden teması).

Verilerin Analizi

Bu araştırmada veriler, nitel araştırma tekniklerinden betimsel analiz ile çözümlenmiştir. Betimsel analizde amaç, elde edilen bulguları düzenlemek ve yorumlamak suretiyle okuyucuya sunmaktır. Bu analizde önce kavramsal bir çerçeve oluşturulur, ardından tematik çerçeveye göre veriler işlenir, bulgular düzenlenip tanımlanarak doğrudan alıntılar ve güçlü örneklerle desteklenir, son olarak da tanımlanan bulguların açıklanması ve yorumlanması işlemi yapılır (Yıldırım ve Şimşek, 2016). Bu çalışmada da aynı yol izlenmiş; ders kitaplarındaki üretici dil becerileri etkinlikleri, kültürel etkileşim öğelerine ilişkin yukarıdaki ölçüt listesine göre sınıflandırılmış, yorumlanmış ve doğrudan alıntılarla desteklenmiştir. Böylelikle ders kitaplarındaki etkinliklerin kültürel öğeler açısından etkileşim içerip içermediği tespit edilmiştir.

Geçerlik ve Güvenirlik

Nitel araştırmalarda güvenirlilik uzman görüşü yoluyla sağlanır. Bu işlemde, araştırmanın konusu ya da nitel araştırma yöntemi hakkında uzman olan kişilerden, görüş istenerek güvenirlilik sağlanabilir. Bu süreçte uzman kişi, verilerin analizi ve sonuçların raporlanması gibi aşamalarda eleştirel bir bakış açısıyla yaklaşarak araştırmacıya dönüt verir (Creswell, 2003). Bu çalışmada da veri analizi sürecinde benzer bir yol izlenerek iki araştırmacının birbirlerinden bağımsız olarak analiz ettiği bulguların karşılaştırılması yoluna gidilmiştir. Bu şekilde kodlayıcılar arası uyum düzeyine bakılarak gerekli kontroller ve düzeltmeler yapılmıştır (Patton, 2014). Bu aşamada Miles ve Huberman'ın (1994) güvenirlilik formülü [görüş birliği / (görüş birliği + görüş ayrılığı) x 100] esas alınmış ve iki araştırmacı tarafından analiz edilen veriler için uyum yüzdesi hesaplanmıştır. Ardından uzlaşma sağlanamayan veriler üzerinde görüş birliğine varılarak süreç tamamlanmıştır.

Bulgular

1. Yeni İstanbul B1 Ders Kitabında Kültürel Etkileşim

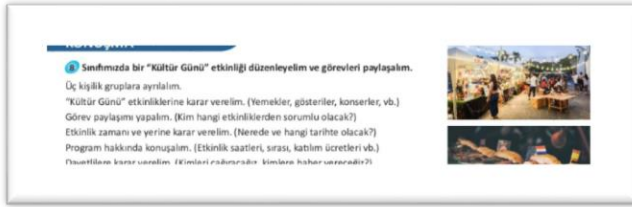
Tablo 3. Yeni İstanbul B1 Ders Kitabındaki Kültürel Etkileşim İçeren Üretici Dil Becerileri Etkinliklerinin Dağılımı

Kültürel Öğeler	Konuşma				Yazma			
	Kültürel Öğeler		Kültürel Etkileşim		Kültürel Öğeler		Kültürel Etkileşim	
	f	%	f	%	f	%	f	%
1. Günlük Yaşam	2	11	1	5,5	1	5,5	1	5,5
2. Kişiler Arası İlişkiler	-	-	-	-	-	-	-	-
3. Değerler ve Eğitim	1	5,5	1	5,5	-	-	-	-
4. Edebiyat, Sanat ve Müzik	-	-	-	-	-	-	-	-

5. Gelenekler ve Folklor	1	5,5	1	5,5	1	5,5	1	5,5
6. Sosyal Yaşam	-	-	-	-	-	-	-	-
7. Coğrafya ve Mekân	-	-	-	-	-	-	-	-
8. Beden Dili	-	-	-	-	1	5,5	1	5,5
Toplam	4	22	3	16,5	3	16,5	3	16,5

Tablo 3'e göre ilgili ders kitabında 6 ünite içerisinde 18 konuşma ve 18 yazma etkinliği yer almaktadır. Tablo 3'te görüldüğü üzere kitapta yer alan 18 konuşma etkinliği içerisinde 4 tanesi kültür aktarımı içermektedir. Bu etkinlikler "günlük yaşam", "değerler ve eğitim" ile "gelenekler ve folklor" başlıkları altında yer almaktadır. Kültür aktarımı içeren bu 4 etkinlikten 3'ünün öğrencilerin kültürel etkileşim içerisine girmesini destekler nitelikte olduğu tespit edilmiştir. Yine Tablo 3'e göre kitaptaki 18 yazma etkinliği içerisinde yalnızca 3'ü kültürel öge içermektedir. Kültürel öge içeren bu 3 etkinliğin 3'ünde de kültürel etkileşimin bulunduğu göze çarpmaktadır.

Aşağıda öğrencilerin kültürel etkileşim içerisine girmesini sağlayan konuşma ve yazma etkinlik örnekleri yer almaktadır:

(Yeni İstanbul B1 Ders Kitabı, 123)

Şekil 1. Kültürel Etkileşim İçeren Konuşma Etkinliği Örneği

Şekil 1'de yer alan konuşma etkinliğinde öğrencilerden bir kültür günü etkinliği düzenlemeleri istenmektedir. Kültür günü etkinliğinde yer alan yemekler, gösteriler, konserler vb. konular, ait olduğu ülkenin kültürel değerlerini de beraberinde getirmektedir. Dolayısıyla etkinlikte her bir öğrenci kendi ülkesindeki bu kültürel değerleri grup ve sınıf arkadaşlarıyla paylaşacaktır. Bu yönüyle etkinliğin çok kültürlü bir sınıf ortamına olanak sağladığından bahsetmek mümkündür.

(Yeni İstanbul B1 Ders Kitabı, 113)

Şekil 2. Kültürel Etkileşim İçeren Yazma Etkinliği Örneği

Şekil 2’de yer alan yazma etkinliğinde öğrencilerden beden dili ve kültürel farklılıklar hakkında bir metin yazmaları istenmektedir. Öğrencilerin yazacakları metinde, Türkiye ve kendi ülkeleri arasında beden dili farklılıklarını vurgulamaları istenmiştir. Ayrıca öğrencilerden ilk defa Türkiye’de gördükleri beden dili hareketlerini ifade etmeleri de beklenmektedir. Dolayısıyla etkinlikte tek taraflı bir kültür aktarımı değil, çeşitli kültürel farklılıkların paylaşılıp dile getirildiği karşılıklı bir etkileşim söz konusu olduğu görülmektedir.

2. Yeni İstanbul B2 Ders Kitabında Kültürel Etkileşim

Tablo 4. Yeni İstanbul B2 Ders Kitabındaki Kültürel Etkileşim İçeren Üretici Dil Becerileri Etkinliklerinin Dağılımı

Kültürel Öğeler	Konuşma				Yazma			
	Kültürel Öge		Kültürel Etkileşim		Kültürel Öge		Kültürel Etkileşim	
	f	%	f	%	f	%	f	%
1. Günlük Yaşam	-	-	-	-	1	5,5	1	5,5
2. Kişiler Arası İlişkiler	-	-	-	-	-	-	-	-
3. Değerler ve Eğitim	-	-	-	-	-	-	-	-
4. Edebiyat, Sanat ve Müzik	1	5,5	1	5,5	1	5,5	-	-
5. Gelenekler ve Folklor	2	11	2	11	-	-	-	-
6. Sosyal Yaşam	-	-	-	-	-	-	-	-
7. Coğrafya ve Mekân	3	16,5	3	16,5	5	27,5	4	22
8. Beden Dili	-	-	-	-	-	-	-	-
Toplam	6	33	6	33	7	38,5	5	27,5

Tablo 4’e göre ilgili ders kitabında 6 ünite içerisinde 18 konuşma ve 18 yazma etkinliği yer almaktadır. Tablo 4’te görüldüğü üzere kitapta yer alan 18 konuşma etkinliği içerisinde 6 tanesi kültür aktarımı içermektedir. Bu etkinlikler “edebiyat, sanat ve müzik”, “gelenekler ve folklor” ile “coğrafya ve mekân” başlıkları içerisinde yer almaktadır. Bu 6 etkinliğin tamamının öğrencilerin kültürel etkileşim içerisine girmesini destekler nitelikte olduğu tespit edilmiştir. Yine Tablo 4’e göre 18 yazma etkinliği içerisinde 7’si kültürel öge içermektedir. Bu 7 etkinlikten 5 tanesinde ise kültürel etkileşimin söz konusu olduğu belirlenmiştir.

Aşağıda öğrencilerin kültürel etkileşim içerisine girmesini sağlayan konuşma ve yazma etkinlik örnekleri yer almaktadır:

KONUŞMA

10 Ülkemizdeki müzik türlerini ve geleneksel müzik aletlerini tanıtan bir sunum hazırlayalım ve arkadaşlarımıza sunalım. Sunumda aşağıdaki konulara yer verelim.

- Müzik türleri
- Geleneksel müzik aletleri
- Önemli sanatçılar / besteciler
- Gençlerin genellikle dinlediği / dinlemediği müzik türleri
- Unutulmaz film müzikleri

(Yeni İstanbul B2 Ders Kitabı, 69)

Şekil 3. Kültürel Etkileşim İçeren Konuşma Etkinliği Örneği

Şekil 3'te yer alan konuşma etkinliğinde, öğrencilerden kendi ülkelerindeki müzik türleri ve geleneksel müzik aletlerini tanıtan bir sunum hazırlamaları istenmektedir. Bu etkinlik vasıtasıyla her bir öğrenci sunumunda, kendi ülkesine ve kültürüne ait müzik türleri, geleneksel müzik aletleri, önemli sanatçılar/besteciler ve unutulmaz film müzikleri vb. konulara değinecektir. Dolayısıyla etkinlikte, kültürün önemli bir parçası olan müzik ile ilgili bir kültürel etkileşim ortamı meydana geleceği görülmektedir.

YAZMA

9 Ülkemizdeki turizm hakkında bir yazı yazalım.

- Ülkenizde hangi turizm çeşitleri vardır?
- Hangi mevsimde ve hangi nedenlerle ülkenize turist gelmektedir?
- Ülkenizdeki yıllık turist sayısını verilerle açıklayınız.
- Turizmin ülkenize faydası ya da zararları var mı, varsa nelerdir? Kısaça açıklayınız.
- Siz hangi turizm çeşidini tercih ediyorsunuz? Hangi sebeplerle başka bir ülkeyi ziyaret ediyorsunuz?

(Yeni İstanbul B2 Ders Kitabı, 11)

Şekil 4. Kültürel Etkileşim İçeren Yazma Etkinliği Örneği

Şekil 4'te yer alan yazma etkinliğinde ise öğrencilerden turizm hakkında bir yazı yazmalarını istenmektedir. Bu yazıda öğrencilerden kendi ülkelerindeki turizm çeşitleri ile ilgili farklı bilgiler vermesi beklenmektedir. Bu etkinlik sayesinde öğrenciler, sınıflarında farklı kültürel yapıya sahip kişilerle bilgi alışverişi yapma ve onlardan farklı kültürlere dair bilgiler öğrenme fırsatını elde etmiş olacaklardır.

3. Yedi İklim B1 Ders Kitabında Kültürel Etkileşim

Tablo 5. Yedi İklim B1 Ders Kitabındaki Kültürel Etkileşim İçeren Üretici Dil Becerileri Etkinliklerinin Dağılımı

Kültürel Öğeler	Konuşma				Yazma			
	Kültürel Öğeler		Kültürel Etkileşim		Kültürel Öğeler		Kültürel Etkileşim	
	f	%	f	%	f	%	f	%
1. Günlük Yaşam	-	-	-	-	-	-	-	-

2. Kişiler Arası İlişkiler	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3. Değerler ve Eğitim	1	3,2	1	3,2	-	-	-	-	-
4. Edebiyat, Sanat ve Müzik	5	16	4	12,8	5	16	3	9,6	
5. Gelenekler ve Folklor	5	16	5	16	3	9,6	3	9,6	
6. Sosyal Yaşam	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7. Coğrafya ve Mekân	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8. Beden Dili	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Toplam	11	35,2	10	32	8	25,6	6	19,2	

Tablo 5'te ilgili ders kitabında 8 ünite içerisinde 31 yazma ve 31 konuşma etkinliği bulunmaktadır. Tabloda görüldüğü üzere kitapta yer alan 31 konuşma etkinliği içerisinde 11'i kültür aktarımı içermektedir. Bu etkinlikler "Değerler ve Eğitim", "Edebiyat, Sanat ve Müzik" ve "Gelenekler ve Folklor" başlıkları altında yer almaktadır. Bu 11 etkinlikten 10 tanesi öğrencilerin kültürel etkileşim içerisine girmesini destekler niteliktedir. Ayrıca etkinliklerin genellikle "edebiyat, sanat ve müzik" ile "gelenekler ve folklor" kültürel öge başlıklarında toplandıkları da dikkat çekmektedir. Yine Tablo 5'e göre 31 yazma etkinliği içerisinde yalnızca 8 tanesi kültürel öge içermektedir. Bunlardan 6 tanesinde ise kültürel etkileşim söz konusudur.

Aşağıda öğrencilerin kültürel etkileşim içerisine girmesini sağlayan konuşma ve yazma etkinlik örnekleri yer almaktadır:

(Yedi İklim B1 Ders Kitabı, 144)

Şekil 5. Kültürel Etkileşim İçeren Konuşma Etkinliği Örneği

Şekil 5'te yer alan konuşma etkinliğinde ülkeler arasında çeşitlilik gösteren uygulamalara dikkat çekilerek kültürel benzerlik ve farklılıkların ortaya çıkarılması amaçlanmıştır. Etkinlikte öğrencilerden, ülkelerinde doğum günü kutlamasında neler yapıldığından bahsetmesi istenmektedir. Her bir kültürde farklı bir uygulamanın olabileceğinden hareketle bu etkinlikle öğrencilerin kültür etkileşimi içerisine girmeleri amaç edinilmiştir.

11. Yazalım. Halk Ozanı

Siz de ülkenizdeki ünlü halk ozanı / yazar / oyuncu / tiyatroculardan birini genel özellikleriyle (şiirleri, türküleri, kitapları, oynadığı oyunlar vb.) arkadaşlarınıza tanıtınız.

(Yedi İklim B1 Ders Kitabı, 32)

Şekil 6. Kültürel Etkileşim İçeren Yazma Etkinliği Örneği

Şekil 6'da yer alan yazma etkinliğinde öğrencilerden, ülkelerindeki ünlü bir halk ozanı/ yazar/ oyuncu/ tiyatrocunun genel özellikleri hakkında bilgi vermeleri istenmektedir. Bu etkinlikle beraber sınıf ortamında farklı ülkelerdeki farklı ünlü kişiler tanıtılacak ve kültürel açıdan karşılıklı bir etkileşim meydana gelmiş olacaktır.

4. Yedi İklim B2 Ders Kitabında Kültürel Etkileşim

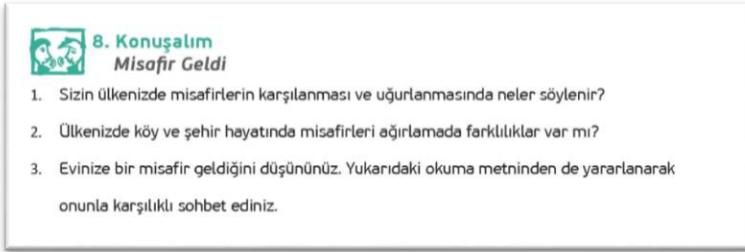
Tablo 6. Yedi İklim B2 Ders Kitabındaki Kültürel Etkileşim İçeren Üretici Dil Becerileri Etkinliklerinin Dağılımı

Kültürel Öğeler	Konuşma				Yazma			
	Kültürel Öğeler		Kültürel Etkileşim		Kültürel Öğeler		Kültürel Etkileşim	
	f	%	f	%	f	%	f	%
1. Günlük Yaşam	1	2,7	-	-	3	8,3	2	5,5
2. Kişiler Arası İlişkiler	3	8,1	3	8,1	1	2,7	1	2,7
3. Değerler ve Eğitim	2	5,4	1	2,7	2	5,5	-	-
4. Edebiyat, Sanat ve Müzik	1	2,7	-	-	2	5,5	2	5,5
5. Gelenekler ve Folklor	4	10,8	4	10,8	2	5,5	2	5,5
6. Sosyal Yaşam	1	2,7	1	2,7	-	-	-	-
7. Coğrafya ve Mekân	2	5,4	2	5,4	1	2,7	1	2,7

8. Beden Dili	-	-	-	-	-	-	-	-
Toplam	14	37,8	11	29,7	11	30,5	8	22,2

İlgili kitapta 8 ünite içerisinde 37 konuşma ve 36 yazma etkinliği bulunmaktadır. Tablo 6'da görüldüğü üzere kitapta yer alan 37 konuşma etkinliği içerisinde 14 tanesi kültür aktarımı içermektedir. Bu etkinliklerin de formda yer alan 8 kültürel ögeden 7 tanesini içerdiği dikkat çekmektedir. Kitaptaki konuşma becerisi etkinliklerinde, "Beden Dili" dışındaki diğer bütün kültürel öge başlıkları karşımıza çıkmaktadır. Ayrıca bu 14 etkinlikten 11'i öğrencilerin kültürel etkileşim içerisine girmesini sağlamaktadır. Yine Tablo 6'ya göre 36 yazma etkinliği içerisinde 11 etkinlik kültürel öge içermektedir. Bunlardan 8 tanesinde ise kültürel etkileşim söz konusudur.

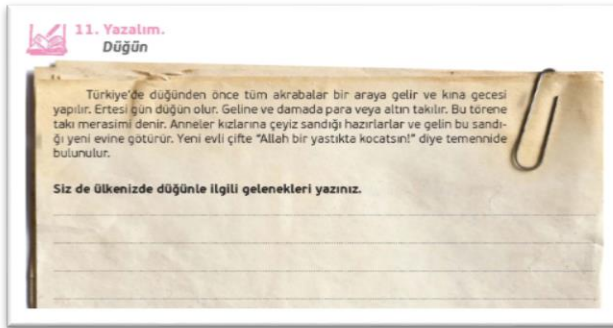
Aşağıda öğrencilerin kültürel etkileşim içerisine girmesini sağlayan konuşma ve yazma etkinlikleri yer almaktadır:

(Yedi İklim B2 Ders Kitabı,167)

Şekil 7. Kültürel Etkileşim İçeren Konuşma Etkinliği Örneği

Şekil 7'de yer alan konuşma etkinliğinde farklı kültürlerde misafir ağırlama geleneği üzerinde durulmakta, öğrencilerden, ülkelerinde misafir karşılanırken ve uğurlanırken kullanılan kalıp ifadeleri paylaşımları beklenmektedir. Bu etkinlikte de farklı ülkelerdeki söz varlığı unsurları sınıf ortamında paylaşarak kültürel etkileşimin sağlanması amaçlanmıştır.

(Yedi İklim B2 Ders Kitabı, 41)

Şekil 8. Kültürel Etkileşim İçeren Yazma Etkinliği Örneği

Şekil 8'de yer alan yazma etkinliğinde, Türkiye'de düğün merasimi öncesinde ve sonrasında yapılan bazı geleneksel uygulamalar hakkında kısa

bir bilgi verilmiştir. Etkinliğin bu aşamasında tek taraflı bir kültür aktarımı görülmektedir. Daha sonra ise öğrencilerden kendi ülkelerindeki düşün âdetleriyle ilgili bildiklerini yazmaları istenmektedir. Dolayısıyla etkinliğin bu aşamasında karşılıklı bir etkileşimin söz konusu olduğu görülmektedir.

5. Yeni Hitit Orta Seviye (2) Ders Kitabında Kültürel Etkileşim

Tablo 7. Yeni Hitit 2 Ders Kitabındaki Kültürel Etkileşim İçeren Üretici Dil Becerileri Etkinliklerinin Dağılımı

Kültürel Öğeler	Konuşma				Yazma			
	Kültürel Öge		Kültürel Etkileşim		Kültürel Öge		Kültürel Etkileşim	
	f	%	f	%	f	%	f	%
1. Günlük yaşam	2	5,2	1	2,6	1	3,8	-	-
2. Kişiler Arası İlişkiler	-	-	-	-	-	-	-	-
3. Değerler ve Eğitim	-	-	-	-	-	-	-	-
4. Edebiyat, Sanat ve Müzik	2	5,2	1	2,6	-	-	-	-
5. Gelenekler ve Folklor	1	2,6	1	2,6	-	-	-	-
6. Sosyal Yaşam	1	2,6	1	2,6	1	3,8	1	3,8
7. Coğrafya ve Mekân	-	-	-	-	-	-	-	-
8. Beden Dili	-	-	-	-	-	-	-	-
Toplam	6	15,7	4	10,5	2	7,6	1	3,8

İlgili ders kitabında 12 ünite içerisinde 38 konuşma ve 26 yazma etkinliği bulunmaktadır. Tablo 7’de görüldüğü üzere kitapta yer alan 38 konuşma etkinliği içerisinden yalnızca 6 tanesi kültür aktarımı içermektedir. Bu etkinlikler “Edebiyat, Sanat ve Müzik”, “Gelenekler ve Folklor”, “Sosyal Yaşam” ve “Günlük Yaşam” başlıkları içerisindeki kültür öğelerini içermektedir. Bu 6 etkinlikten 4’ünün de öğrencilerin kültürel etkileşime girmesini destekler nitelikte olduğu tespit edilmiştir. Yine Tablo 7’ye göre 26 yazma etkinliği içerisinden sadece 2 tanesinin kültürel öge içerdiği dikkat çekmektedir. Bunlardan yalnızca 1 tanesinde kültürel etkileşim söz konusudur.

Aşağıda öğrencilerin kültürel etkileşim içerisine girmesini sağlayan konuşma ve yazma etkinlik örnekleri yer almaktadır:

27 Geleneksel dansımızı anlatalım

Benim ülkemizin geleneksel dansı: _____

Bu dansın genel özellikleri şöyledir:

• Müzik türü	• Giysiler
• Enstrümanlar	• Figürler
• Dansçı sayısı	• Dansın hikayesi

(Yeni Hitit 2 Ders Kitabı, 65)

Şekil 9. Kültürel Etkileşim İçeren Konuşma Etkinliği Örneği

Şekil 9'da yer alan konuşma etkinliğinde öğrencilerden kendi ülkelerindeki geleneksel danslardan söz etmeleri istenmektedir. Her bir öğrenci kendi ülkesindeki geleneksel dansla ilgili olarak dansçı sayısı, giysileri, figürleri, dansın hikâyesi, müzik türü, enstrümanlar vb. konularda çeşitli bilgileri arkadaşlarıyla paylaşacaktır. Bu etkinlikteki paylaşım vasıtasıyla kültürel etkileşim ortamı sağlanacaktır.

6 Bayramlarımızı anlatalım

• Bayram hazırlıkları	• Bayram ikramları
• Bayram kıyafetleri	• Bayram etkinlikleri
• Bayram sabahı	• Bayram kutlamaları

(Yeni Hitit 2 Ders Kitabı, 129)

Şekil 10. Kültürel Etkileşim İçeren Yazma Etkinliği Örneği

Şekil 10'da yer alan yazma etkinliğinde ise bayramlar üzerinde durulmuştur. Öğrencilerden kendi ülkelerindeki bayramlarla ilgili çeşitli bilgiler (bayram hazırlıkları, kıyafetleri, ikramları, etkinlikleri, kutlamaları vb.) vermeleri istenmektedir. Her öğrencinin bayramla ilgili kendi kültürüne ait bilgileri sınıf ortamında sumasıyla kültürel etkileşim sağlanması amaçlanmıştır.

6. Üç Ders Kitabının Karşılaştırılması

Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe B1-B2, Yedi İklim Türkçe B1-B2 ve Yeni Hitit Yabancılar İçin Türkçe Orta Seviye (2) ders kitaplarında yer alan konuşma ve yazma etkinlikleri bu başlık altın karşılaştırmalı olarak incelenmiş ve elde edilen sonuçlar tablo şeklinde sunulmuştur.

Tablo 8. Ders Kitaplarındaki Konuşma Etkinliklerinin Karşılaştırılması

Kültürel Öğeler	Kültürel Etkileşim										Toplam	
	Yeni İstanbul				Yedi İklim				Yeni Hitit			
	B1		B2		B1		B2		Orta Seviye			
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	
1. Günlük Yaşam	1	5,5	-	-	-	-	-	-	-	1	2,6	2
2. Kişiler Arası İlişkiler	-	-	-	-	-	-	3	8,1	-	-	-	3
3. Değerler ve Eğitim	1	5,5	-	-	1	3,2	1	2,7	-	-	-	3
4. Edebiyat, Sanat ve Müzik	-	-	1	5,5	4	12,8	-	-	1	2,6	-	6
5. Gelenekler ve Folklor	1	5,5	2	11	5	16	4	10,8	1	2,6	-	13
6. Sosyal Yaşam	-	-	-	-	-	-	1	2,7	-	2,6	-	1
7. Coğrafya ve Mekân	-	-	3	16,5	-	-	2	5,4	-	-	-	5
8. Beden Dili	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Toplam	3	16,5	6	33	10	32	11	29,7	3	10,5	-	33

Tablo 8'e göre kitaplarda yer alan konuşma etkinlikleri incelendiğinde, en fazla kültürel etkileşim ögesi içeren kitabın Yeni İstanbul B2 ders kitabı (%33) olduğu görülmektedir. Yedi İklim B1 ve B2 ders kitaplarının ise bu anlamda yakın bir orana sahip olduğu göze çarpmaktadır (%32, %29,7). Üç ders kitabı içerisinde en az kültürel etkileşim ögesi içeren konuşma etkinliğinin Yeni Hitit Orta Seviye ders kitabında (%10,5) yer aldığı görülmektedir.

Kültürel öğeler açısından incelendiğinde, kitaplarda en çok "Gelenekler ve Folklor" kültür öğelerini içeren etkinliklerin yer aldığı görülmektedir. Bu kültürel öğeden sonra kitaplarda en çok sırasıyla "Edebiyat, Sanat ve Müzik" ve "Coğrafya ve Mekân" ile ilgili kültürel öğeler yer almaktadır. Kitaplardaki konuşma etkinlikleri içerisinde "Sosyal Yaşam" kültürel ögesi yalnızca 1 etkinlikte yer almış, "Beden Dili" kültürel ögesine ise hiç rastlanmamıştır.

Aşağıdaki tabloda ders kitaplarındaki yazma etkinliklerine ait veriler yer almaktadır:

Tablo 9. Ders Kitaplarındaki Yazma Etkinliklerinin Karşılaştırılması

Kültürel Ögeler	Kültürel Etkileşim										Toplam
	Yeni İstanbul				Yedi İklim				Yeni Hitit		
	B1		B2		B1		B2		Orta Seviye		
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	
1. Günlük Yaşam	1	5,5	1	5,5	-	-	2	5,5	-	-	4
2. Kişiler Arası İlişkiler	-	-	-	-	-	-	1	2,7	-	-	1
3. Değerler ve Eğitim	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0
4. Edebiyat, Sanat ve Müzik	-	-	-	-	3	9,6	2	5,5	-	-	5
5. Gelenekler ve Folklor	1	5,5	-	-	3	9,6	2	5,5	-	-	6
6. Sosyal Yaşam	-	-	-	-	-	-	-	-	1	3,8	1
7. Coğrafya ve Mekân	-	-	4	22	-	-	1	2,7	-	-	5
8. Beden Dili	1	5,5	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Toplam	3	16,5	5	27,5	6	19,2	8	22,2	1	3,8	23

Tablo 9'a göre kitaplarda yer alan yazma etkinlikleri incelendiğinde, en fazla kültürel etkileşim içeren kitabın Yeni İstanbul B2 ders kitabı (%27,5) olduğu görülmektedir. Konuşma becerisi etkinliklerinde olduğu gibi yazma becerisi etkinliklerinde de bu kitabın ardından Yedi İklim B1 ve B2 ders kitapları, en çok kültürel etkileşim içeren kitaplar olarak göze çarpmaktadır. Üç ders kitabı içerisinde en az kültürel etkileşim ögesi içeren yazma etkinliğinin Yeni Hitit Orta Seviye ders kitabında yer aldığı görülmektedir.

Kültürel öğeler açısından incelendiğinde, kitaplarda en çok "Gelenekler ve Folklor" başlığı altındaki etkinliklerin yer aldığı görülmektedir. Bu kültürel öğeden sonra kitaplarda en çok "Edebiyat, Sanat ve Müzik", "Coğrafya ve Mekân" ve "Günlük Yaşam" kültürel öğeleri yer almaktadır. Kitaplardaki yazma etkinlikleri içerisinde "Sosyal Yaşam", "Kişiler Arası İlişkiler" ve "Beden Dili" kültürel öğeleri yalnızca 1 etkinlikte yer almış, "Değerler ve Eğitim" kültürel ögesine ise hiç rastlanmamıştır.

Tartışma ve Sonuç

Bu çalışmada yabancı dil olarak Türkçe ders kitaplarındaki üretici dil becerileri (konuşma ve yazma) etkinliklerinin kültürel etkileşim öğeleri açısından incelenmesi amaçlanmıştır. Bu doğrultuda araştırmanın ilk problem cümlesine yönelik bulgular incelendiğinde Yeni İstanbul Türkçe B1 ders kitabındaki 18 konuşma etkinliğinin yalnızca “Günlük Yaşam”, “Değerler ve Eğitim” ile “Gelenekler ve Folklor” temalarında yer alan 3 tanesinin kültürel etkileşim öğeleri içerdiği tespit edilmiştir. Yazma etkinlikleri incelendiğinde ise ders kitabındaki 18 etkinliğin 3 tanesinin kültürel etkileşim içerdiği sonucuna ulaşılmıştır. Genel olarak değerlendirildiğinde ise kitapta yer alan 36 etkinliğin yalnızca 7’sinin bu niteliği taşıdığı görülmektedir. Yeni İstanbul B2 Türkçe ders kitabında ise 18 konuşma etkinliği içerisinde 6 tanesinin kültür aktarımını etkileşim unsuruyla beraber içerdiği tespit edilmiştir. Bu etkinlikler “edebiyat, sanat ve müzik”, “gelenekler ve folklor” ile “coğrafya ve mekân” başlıkları içerisindeki kültür öğelerini içermektedir. 18 yazma etkinliğinden ise 5 tanesinde kültürel etkileşimin söz konusu olduğu belirlenmiştir. Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kültürel aktarım kadar etkileşimin de ön planda olması gerektiği düşünüldüğünde bu oranın yetersiz olduğu söylenebilir.

Araştırmanın ikinci problemine yönelik bulgular incelendiğinde Yedi İklim Türkçe B1 ders kitabında yer alan 31 konuşma etkinliğinden 10 tanesinin öğrencilerin kültürel etkileşime girmesini destekler nitelikte olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu etkinliklerin “Edebiyat, Sanat ve Müzik” ve “Gelenekler ve Folklor” kültürel öge başlıkları altında toplandıkları da dikkat çekmektedir. Aynı kitabın yazma etkinliklerinde ise durum farklıdır. 31 yazma etkinliğinden yalnızca 6’sında kültürel etkileşim söz konusudur. Yedi İklim Türkçe B2 ders kitabında yer alan 37 konuşma etkinliği içerisinde 11 tanesi kültürel etkileşim içermektedir. Kitaptaki konuşma becerisi etkinliklerinde, “Beden Dili” başlığı hariç diğer bütün kültürel öge başlıklarını içeren etkinlikler karşımıza çıkmaktadır. Aynı kitaptaki 36 yazma etkinliği içerisinde 8 tanesinde de kültürel etkileşim söz konusudur. Bu sonuçlar söz konusu ders kitaplarında kültürel etkileşime yeterince önem verilmediğini göstermektedir.

Araştırmanın üçüncü problem cümlesine yönelik bulgular incelendiğinde, Yeni Hitit 2 orta seviye ders kitabında yer alan 38 konuşma etkinliği içerisinde yalnızca 4 tanesinin öğrencilerin kültürel etkileşime girmesini destekler nitelikte olduğu tespit edilmiştir. Bu etkinlikler “Edebiyat, Sanat ve Müzik”, “Gelenekler ve folklor”, “Sosyal Yaşam” ve “Günlük Yaşam” başlıkları içerisindeki kültür öğelerini içermektedir. Aynı kitaptaki yazma etkinlikleri incelendiğinde ise 26 yazma etkinliği içerisinde yalnızca 1 tanesinde kültürel etkileşimin söz konusu olduğu belirlenmiştir.

Araştırmanın son problem cümlesi yabancılar için Türkçe ders kitaplarındaki üretici dil becerileri etkinliklerinin içerdiği kültürel etkileşim unsurları bakımından karşılaştırılmasıdır. Buna göre kitaplarda yer alan konuşma etkinlikleri incelendiğinde, en çok kültürel etkileşim unsuru içeren kitabın Yeni İstanbul B2 ders kitabı (%33) olduğu görülmektedir. Yedi İklim B1 ve B2 ders kitaplarının ise yakın bir orana sahip olduğu göze çarpmaktadır (%32, %29,7). Üç ders kitabı içerisinde en az kültürel etkileşim ögesi içeren konuşma etkinliğinin Yeni Hitit Orta Seviye ders kitabında olduğu tespit edilmiştir. Kitaplarda yer alan yazma etkinlikleri incelendiğinde, en çok kültürel etkileşim ögesi içeren kitabın Yeni İstanbul B2 ders kitabı (%27,5) olduğu görülmektedir. Konuşma becerisi etkinliklerinde olduğu gibi yazma becerisi etkinliklerinde de bu kitabın ardından Yedi İklim B1 ve B2 ders kitapları, en çok kültürel etkileşim unsurları içeren etkinliğe sahip kitaplar olarak göze çarpmaktadır. Üç ders kitabında en az kültürel etkileşim ögesi içeren yazma etkinliğinin Yeni Hitit Orta Seviye ders kitabında yer aldığı görülmektedir.

İlgili alanyazında yabancı dil olarak Türkçe ders kitaplarındaki etkinliklerin kültürel etkileşime uygunluğunu tespit eden bir çalışmaya rastlanmamıştır. Ancak ders kitaplarındaki kültürel aktarım unsurlarını tespit etmeye yönelik pek çok çalışmaya rastlamak mümkündür. Örneğin Okur ve Keskin (2013) çalışmalarında İstanbul Yabancılar için Türkçe Öğretim Seti'ni incelemiş, A seviyesi kitaplarında kültürel öğelerden az yararlandığı, B seviyesinde bu öğelere daha fazla yer verilmesine rağmen yine de yetersiz olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Benzer şekilde Bayraktar (2015), Yeni Hitit 1 Temel Seviye ders kitabında kültürel unsurların aktarımının yeterli ve planlı bir şekilde yapılmadığı sonucuna ulaşmıştır. Yine aynı şekilde Kocayanak (2019) Türkçeye Yolculuk setinin A seviyesi kitaplarını kültür aktarımı açısından incelediği çalışmasında sosyal yaşam, gelenekler ve folklor başlığı altındaki kültürel öğelerin çok az yer aldığı buna karşılık coğrafya ve mekân başlığı altında daha fazla kültürel öğelerden yararlandığı sonucuna ulaşmıştır. Ayrıca bu çalışmada alıcı dil becerilerine yönelik etkinliklerde kültürel öğelere daha fazla yer verilmişken üretici dil becerileri etkinliklerinde bu unsurlara daha az yer verildiği de tespit edilmiştir. Bu çalışmalar dışında Mutlu ve Set (2020) ile Erdem, Gün ve Karateke'nin (2015) çalışmalarında da Yeni İstanbul ileri düzey (C1) ders kitaplarında kültürel unsurların yoğun olarak kullanıldığı tespit edilmiştir. Bu sonuç, C seviyesinin kültürel unsurlar açısından daha yoğun öğeler içerdiğinin bir sonucu olarak kabul edilebilir. Kültürel öğelerin yabancı dil olarak Türkçe ders materyallerinde ne ölçüde yer alması gerektiği ile ilgili kesin bir ölçüt olmasa da incelenen kitaplardaki kültürel aktarım unsurlarının yeterli olmadığı ifade edilebilir.

Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanılan ders materyallerinde kültürel aktarımın zengin olması kadar bu unsurların etkileşimli bir şekilde öğrenciye kazandırılmasının da gerekli olduğu ifade edilebilir. Dolayısıyla ders kitabı yazarları metinlerdeki kültürel unsurları aktarırken iletişimsel

yaklaşımın bir gereği olarak da öğrencinin kendi kültürü ile hedef kültür arasında ilişki kurmasını sağlayacak şekilde etkinlikler tasarlamalıdır. Bu açıdan ders kitaplarında dil ile taşınan tüm kültürel unsurların hedef dil ve kültürle örtüşen yönleri ön plana çıkarılmalı, böylelikle kültürlerarası iletişimi/etkileşimi sağlayacak etkinlik ve uygulamalara yer verilmelidir.

KAYNAKÇA

- Asutay, H. (2003). Yabancı dil öğretiminde kültür bağlamı ve öteki. *Dil Dergisi*, 113, 26-29.
- Aydın, G. (2020). Kültür öğretiminin temel kavramları. *Yabancı/İkinci Dil Öğretiminde Kültür ve Kültürel Etkileşim*, (ed.: G. Aydın), 1-50, Ankara: PegemAkademi.
- Aydın, G. - Gültekin, E. (2023). İkinci/yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kültürlerarası etkileşim becerisi. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 27(3), 711-732.
- Baltacı, A. (2019). Nitel araştırma süreci: Nitel bir araştırma nasıl yapılır? *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 5 (2), 368-388.
- Bayraktar, S. (2015). Yeni Hitit 1 yabancılar için Türkçe ders kitabının kültür aktarımı açısından incelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Yabancı Dil Olarak Türkçe Araştırmaları Dergisi*, 2, 7-23.
- Berg, B. L. - Lune, H. (2015). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. (çev.: H. Aydın). Bursa: Eğitim Kitabevi.
- Bölükbaş, F. - Keskin, F. (2010). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde metinlerin kültür aktarmadaki işlevi. *Turkish Studies*, 5 (4), 221-235.
- CEFR (2020). *Common european framework of reference for languages: learning, teaching assessment companion volume with new descriptors*. Council of Europe.
- Creswell, J. W. (2003). *Research design: qualitative, quantitative and mixed methods approaches*. California: Sage.
- Demirel, A. (2022). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kültür aktarım araçları: makale ve tezler üzerine bir inceleme. *Ases IV. Uluslararası Sosyal Bilimler Konferansı Konferans Kitabı*, (ed.: B. Gezer Sen), 196-207, Ases Publications.
- Haley, M. H. - Austin, T. Y. (2013). *Content-based second language teaching and learning-an interactive approach*. London: Pearson Education Inc.
- İşcan, A. (2017). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kültür aktarım aracı olarak filmlerden yararlanma. *Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, 58, 437-452.
- Kocayanak, D. (2019). Yabancı dil olarak Türkçe ders kitaplarında kültür aktarımı: Türkçeye yolculuk öğretim seti örneği a1-a2 düzeyi. *Prof. Dr. Sedat Sever'e Armağan Türkçe Eğitimi ve Çocuk Edebiyatı Kurultayı Kitabı*, (ed.: S. Karagül), 160-171, Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi.
- Kutlu, A. (2014). Yabancılar Türkçe öğretiminde kültürün araç olarak kullanımı: Gazi yabancılar için Türkçe öğretim seti örneği (b1-b2 seviyesi). *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 12 (2), 697-710

- Melanhoğlu, D. (2013). Kültürlerarası iletişim odaklı yaklaşım. *Yabancılara Türkçe ğretimi El Kitabı*, (ed.: M. Durmuş - A. Okur), 129-134, Ankara: Grafiker Yayınları.
- Memiş, M. R. (2016). Yabancı dil ğretiminde eğitim ortamı ve kültür aktarımı. *Turkish Studies*, 11(9), 605-616.
- Merriam, S. B. (2013). *Nitel araştırma desen ve uygulama için bir rehber*. (ev. ve ed.: S. Turan). Ankara: Nobel.
- Miles, M. B. - Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis: An expanded sourcebook*. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Mutlu, H. - Set, G. (2020). Yabancı dil olarak Türkçe ğretiminde kullanılan c1 seviye ders kitaplarındaki kültür unsurlarının incelenmesi (Gazi yabancılar için Türkçe-İstanbul yabancılar için Türkçe). *Dil Dergisi*, 1 (171), 91-108.
- Okur, A. - Keskin, F. (2013). Yabancılara Türkçe ğretiminde kültürel ögelerin aktarımı: İstanbul yabancılar için Türkçe ğretim seti rneği. *International Journal of Social Science*, 6(2), 1619- 1640.
- Ökten, C. E. - Kavanoz, S. (2014). Yabancı dil olarak Türkçe öğretimini hedefleyen ders kitaplarında kültür aktarımı. *Turkish Studies*, 9(3), 845-862.
- Özışık, C. (2004). *Yabancı dil ğretiminde kültürel farkındalık: New Headway ders kitaplarının kültür aktarımı açısından incelenmesi ve değerlendirilmesi*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Patton, M. Q. (2014). *Nitel araştırma ve değerlendirme yöntemleri*. (ev. ve ed.: M. Bütün - S. B. Demir), Ankara: Pegem Akademi.
- Sever, P. (2019). *Yeni Hitit dil ğretim seti ile Yedi İlim ğretim setinin Türkçenin yabancı dil olarak ğretiminde kültür aktarımı açısından karşılaştırılması*. Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Yıldırım, A. - şimşek, H. (2016). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Extended Summary

The Common European Framework of Reference for Languages (CEFR, 2020), a framework programme that sets out what needs to be known in order to communicate and gain competence in a foreign language, emphasises that the primary goal in foreign language teaching is to convey certain sociocultural values associated with that language. The point emphasised in the framework text about foreign language teaching is the concept of cultural interaction. Accordingly, the transfer of sociocultural knowledge during foreign language teaching plays a role in preparing students for the social life signalled by the target culture. In this way, students acquire knowledge about the cultural structure of the language they want to learn, which helps to minimise the communication problems they may encounter in social life. The concepts emphasized in the framework text as 'cultural awareness, cultural sensitivity, interculturalism, intercultural competence and skills, intercultural interaction/communication, intercultural dialogue, multiculturalism' are expressions that should be evaluated in the context of cultural interaction. These concepts should not only be considered as one-sided transmission of the culture of the target language, but also the interaction between the target language and the source language should be ensured through these cultural elements in language teaching. Intercultural competence is defined as the ability of individuals with different cultural backgrounds to interact and cooperate with each

other (Aydın, 2020). In this respect, the term 'cultural interaction' should be used instead of 'cultural transfer' when talking about the use of cultural content in the target language in language teaching.

In this study, the activities for productive language skills in the textbooks used in teaching Turkish as a foreign language are analysed in terms of cultural interaction elements. In this direction, the problem statement of the research is expressed as 'What is the status of the reflection of cultural interaction elements in the productive language skills (speaking and writing) activities in Yeni İstanbul, Yeni Hitit and Yedi İklim B level/intermediate level Turkish textbooks?'. The sub-problems are as follows:

1. What are the cultural interaction elements in the productive language skills (speaking and writing) activities in Yeni İstanbul Turkish B level/intermediate level textbooks?
2. What are the cultural interaction elements in the productive language skills (speaking and writing) activities in Yedi İklim Turkish B level/intermediate level textbooks?
3. What are the elements of cultural interaction in productive language skills (speaking and writing) activities in Yeni Hitit Turkish B level/intermediate level textbooks?
4. How is the comparison of the cultural interaction elements in the productive language skills activities in Yeni İstanbul, Yeni Hitit and Yedi İklim Turkish B level textbooks?

Textbooks are one of the most frequently used materials in teaching Turkish as a foreign language. In these books, in addition to some rules of the language, cultural elements within the scope of life and experience areas should be conveyed in an interactive way. In this way, both the cultural elements of the language learnt are reflected and cultural diversity is ensured (Özışık, 2004; Haley & Austin, 2007). Learning a second/foreign language offers the opportunity to learn about the society in which the language is spoken and to get to know its culture. As a matter of fact, when an individual learns a foreign language, he/she also learns the cultural structure of the society where that language is spoken and his/her similarities with the people living in that society (Melanlıoğlu, 2013).

In the second/foreign language learning-teaching process, teachers and prepared materials should take into account the culture of the learner as well as the target culture. This is because the individual who learns a foreign language, while acquiring some information about the target culture in this process, associating it with his/her own culture will make him/her feel valuable and increase his/her self-confidence. In addition, this interactive learning environment will enable the foreign language learner to sympathise with the target language and culture and bring cultural adaptation (Aydın & Gültekin, 2023). Course materials, which are one of the important elements of cultural interaction, should contain elements of the target language and culture and should be prepared without prejudice (Haley & Austin, 2013).

When talking about the use of cultural content in the target language in language teaching, the expression 'cultural interaction' should be used instead of 'cultural transfer'. However, in the Turkish literature, the term transfer is frequently used and the studies conducted in this field are in the form of studies aimed at identifying cultural transfer elements in Turkish as a foreign language textbooks (Bayraktar, 2015; Bölükbaş & Keskin, 2010; Demirel, 2022; Erdem, Gün, & Karateke, 2015; İşcan, 2017; Kocayanak, 2019; Mutlu & Set, 2020; Okur & Keskin, 2013; Ökten & Kavanoz, 2014; Sever, 2019). The common point of these studies is to describe which cultural elements are included in the textbooks and how often they are included, thus to determine the transfer of culture. In this study, the activities for productive language skills in the textbooks used in teaching Turkish as a foreign language were analysed in terms of cultural interaction elements.

This study, which aims to examine the activities for productive language skills (speaking and writing) in Turkish as a foreign language textbooks in terms of cultural interaction elements, was designed with a qualitative design. In qualitative research, events and perceptions are revealed in a realistic and holistic way by using data collection methods such as observation, interview and document analysis (Baltacı, 2019; Yıldırım & Şimşek, 2016; Morgan, 1996). In this study, in which document analysis was preferred as a data collection method, productive language skills activities in Turkish as a foreign language textbooks were examined in terms of cultural interaction elements. Document analysis, which means the systematic examination

of existing records or documents as a data source, consists of the stages of finding, examining and synthesising the relevant documents (Karasar, 2007; Merriam, 2013).

The documents analysed in the study are Yeni İstanbul, Yeni Hitit and Yedi İklim Turkish B level/intermediate level textbooks. Purposive sampling was preferred in sample selection. Accordingly, the levels where cultural elements are intensively included in foreign language teaching are levels B and C (CEFR, 2020). Because level A is aimed at basic level users who want to learn a language. In this respect, cultural elements are not intensively included in level A and are conveyed through direct expressions. Level B is a stage where sociocultural information is presented to intermediate language users, sometimes directly and sometimes indirectly. At level C, the dimension of sociocultural information transfer and interaction becomes deeper (Okur & Keskin, 2013).

Looking at the number of activities for productive language skills in the analysed textbooks, the total number of activities for productive language skills in Yeni İstanbul B1 textbook is 36. Of these activities, 18 are for speaking and 18 are for writing skills. The number of activities for speaking and writing skills in each unit is 3. In Yeni İstanbul B2 textbook, the number and distribution of activities are the same. In Yedi İklim B1 textbook, the total number of activities for productive language skills is 62. Of these activities, 31 are for speaking and 31 are for writing skills. The number of activities for productive language skills in Yedi İklim B2 textbook is 73. 37 of these activities are for speaking and 36 of them are for writing skills. In Yeni Hitit 2 textbook, the total number of activities for productive language skills is 64. 38 of these activities belong to speaking and 26 to writing skills.

In order to analyse the cultural interaction elements in the book, a form was prepared including 8 cultural elements and sub-elements of these elements.

In qualitative research, reliability can be ensured by asking for the opinion of people who are experts on the subject of the research or qualitative research method. In this process, the expert provides feedback to the researcher with a critical perspective at stages such as data analysis and reporting of results (Creswell, 2003). In this study, a similar path was followed in the data analysis process and the findings analysed independently by two researchers were compared. In this way, necessary controls and corrections were made by looking at the level of agreement between the coders (Patton, 2014). Accordingly, Miles and Huberman's (1994) reliability formula [$\text{agreement} / (\text{agreement} + \text{disagreement}) \times 100$] was taken as a basis and the percentage of agreement was calculated for the data analysed by two researchers. Then, the process was completed by reaching consensus on the data that could not be reconciled.

In this study, it is aimed to analyse the productive language skills (speaking and writing) activities in Turkish as a foreign language textbooks in terms of cultural interaction elements. In this direction, when the findings related to the first problem sentence of the study were analysed, it was determined that only 3 activities under the titles of 'daily life', 'values and education' and 'traditions and folklore' among 18 speaking activities in Yeni İstanbul Turkish B1 textbook contained cultural interaction elements. When the writing activities were analysed, it was concluded that 3 of the 18 activities in the textbook contained cultural interaction. When evaluated in general, it is seen that only 7 of the 36 activities in the book have this quality. In Yeni İstanbul B2 Turkish textbook, it was found that 6 of the 18 speaking activities included cultural transfer with the element of interaction. These activities include cultural elements under the titles of 'literature, art and music', 'traditions and folklore' and 'geography and space'. Out of 18 writing activities, it was determined that 5 of them involved cultural interaction. Considering that interaction should be at the forefront as much as sociocultural knowledge transfer in teaching Turkish as a foreign language, it can be said that this ratio is insufficient.

When the findings related to the second problem of the research are analysed, it is concluded that 10 of the 31 speaking activities in the Yedi İklim Turkish B1 textbook support students' cultural interaction. It is also noteworthy that these activities are grouped under the cultural element titles of 'literature, art and music' and 'traditions and folklore'. The situation is different in the writing activities of the same book. Only 6 of 31 writing activities involve cultural interaction. Among the 37 speaking activities in Yedi İklim Turkish B2 textbook, 11 of them involve cultural interaction. In the speaking skill activities in the book, except for the title of 'body language', there are activities that include all other cultural elements. In the same

book, 8 out of 36 writing activities involve cultural interaction. These results show that cultural interaction is not given enough importance in these textbooks.

When the findings related to the third problem statement of the research were analysed, it was determined that only 4 of the 38 speaking activities in the Yeni Hitit 2 intermediate level textbook supported students' cultural interaction. These activities include cultural elements under the titles of 'literature, art and music', 'traditions and folklore', 'social life' and 'daily life'. When the writing activities in the same book were analysed, it was determined that only 1 of 26 writing activities involved cultural interaction.

The last problem statement of the research is to compare the productive language skills activities in Turkish for foreigners textbooks in terms of cultural interaction elements. Accordingly, when the speaking activities in the books are analysed, it is seen that the book containing the most cultural interaction elements is Yeni İstanbul B2 textbook (33%). Yedi İklim B1 and B2 textbooks have a close ratio (32%, 29,7%). Among the three textbooks, Yeni Hitit Intermediate Level textbook has the least number of speaking activities that contain cultural interaction elements. When the writing activities in the textbooks are analysed, it is seen that the textbook containing the most cultural interaction elements is Yeni İstanbul B2 textbook (27,5%). Following this book, Yedi İklim B1 and B2 textbooks stand out as the books with the most cultural interaction elements in writing skill activities as in speaking skill activities. It is seen that the writing activity with the least cultural interaction elements in the three textbooks is in the Yeni Hitit Intermediate Level textbook.

In the related literature, no study was found to determine the suitability of the activities in Turkish as a foreign language textbooks for cultural interaction. However, it is possible to come across many studies aiming to identify cultural transfer elements in textbooks. For example, Okur and Keskin (2013) analysed the Istanbul Turkish Language Teaching Set for Foreigners and concluded that cultural elements were used less in the A level books, and although these elements were included more in the B level books, they were still insufficient. Similarly, Bayraktar (2015) concluded that the transfer of cultural elements in Yeni Hitit 1 Basic Level textbook was not done in an adequate and planned manner. Similarly, Kocayanak (2019) analysed the A level books of the Journey to Turkish set in terms of cultural transfer and concluded that cultural elements under the title of 'social life, traditions and folklore' are very few, whereas more cultural elements are used under the title of 'geography and space'. In addition, in this study, it was also determined that while cultural elements were given more place in the activities for receptive language skills, these elements were given less place in the activities for productive language skills. In addition, Aktaş (2021) found in his study that the elements related to cultural images are not sufficiently and comprehensively included in Turkish as a foreign language textbooks (Yeni İstanbul, Yeni Hitit and Yedi İklim) and stated that these elements should be given plenty of space. Ökten and Kavanoz (2014) concluded that the elements of Turkish culture in textbooks aiming to teach Turkish as a foreign language are insufficient to support intercultural learning and do not have contextual cultural content that a foreigner can understand. İşçi (2012) criticised the fact that the text contents in the Yeni Hitit Turkish textbook are representative of Western culture and emphasised that there is very little space for national cultural elements in the book. Apart from these studies, Mutlu and Set (2020) and Erdem, Gün and Karateke (2015) also found that cultural elements were used intensively in Yeni İstanbul advanced level (C1) textbooks. This result can be accepted as a result of the fact that C level contains more intense elements in terms of cultural elements. Although there is no definite criterion for the extent to which cultural elements should be included in Turkish as a foreign language course materials, it can be stated that the cultural transfer elements in the examined books are not sufficient.

It can be stated that in the course materials used in teaching Turkish as a foreign language, it is necessary to provide these elements to the students in an interactive way as well as the rich transfer of sociocultural information. Therefore, while transferring the cultural elements in the texts, textbook authors should design activities in a way to enable students to establish a relationship between their own culture and the target culture as a requirement of the communicative approach. In this respect, the overlapping aspects of all cultural elements conveyed through language with the target language and culture should be highlighted in the

textbooks, and thus activities and practices that will ensure intercultural communication/interaction should be included.

"İyi Yayın Üzerine Kılavuzlar ve Yayın Etiği Komitesi'nin (COPE) Davranış Kuralları" çerçevesinde aşağıdaki beyanlara yer verilmiştir. / The following statements are included within the framework of "Guidelines on Good Publication and the Code of Conduct of the Publication Ethics Committee (COPE)":

Etik Kurul Belgesi/Ethics Committee Approval: Makale, Etik Kurul Belgesi gerektirmemektedir. / Article does not require an Ethics Committee Approval.

Çıkar Çatışması Beyanı/Declaration of Conflicting Interests: Bu makalenin araştırması, yazarlığı veya yayınlanmasıyla ilgili olarak yazarların potansiyel bir çıkar çatışması yoktur. / There is no potential conflict of interest for the authors regarding the research, authorship or publication of this article.

Yazarın Notu/Author's Note: Makale, tezden üretilmemiş ve daha önce sözlü bildiri olarak sunulmamıştır. / The article was not produced from a thesis and has not been presented as an oral presentation before.

Katkı Oranı Beyanı/Author Contributions: Her iki yazar da makaleye eşit oranda katkı sunmuştur. / Both authors contributed equally to the article.